

prima instanță: G. Moscalciuc

instanța de apel: I. Cimpoi, N. Craiu, N. Simciuc

Î N C H E I E R E

09 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală, Ion Corolevski

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Măriei (Gurghiș) Baicev împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Maria (Gurghiș) Baicev și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 28 ianuarie 2015, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 30 octombrie 2014, Maria (Gurghiș) Baicev a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 04 august 2010, de către SUP a CPs Rîșcani, mun. Chișinău, în privința ei a fost intentat dosarul penal nr. 2010021426 și pornită urmărirea penală pe art. 186 alin. (2) lit. b) din Cod penal. Temei pentru intentarea urmăririi penale a servit plângerea depusă de către Susana Narciuc, precum că ea, în luna mai 2009, profitând de încrederea acordată, prin acces liber în apartamentul nr. 107 din str. Pușkin, 44, mun. Chișinău, în care locuia ultima împreună cu fratele său, Samvel Lașco, cu care la acel moment se afla în relații de prietenie, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, pe ascuns a sustras bunuri în sumă totală de 14000 lei, prin ce a cauzat un prejudiciu material considerabil.

Menționează că pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei ea nu și-a recunoscut vina.

Susține că la 25 mai 2011, procurorul în Procuratura Rîșcani, mun. Chișinău, Lilia Beșliu a emis ordonanța de punere sub învinuire în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, prin care a fost pusă sub învinuire și în privința sa a fost aplicată măsura

preventivă - declarația în scris de nepărsire a localității, dosarul penal fiind trimis spre examinare în judecată.

Pe parcursul examinării cauzei penale în instanța de fond, la demersul procurorului în Procuratura Rîșcani, mun. Chișinău, Oleg Rusu, prin încheierea judecătorească din 09 noiembrie 2011, i-a fost schimbată măsura preventivă aplicată anterior în arest preventiv și a fost anunțată în căutare.

La 28 noiembrie 2011, ora 18:00, a fost reținută de organul de urmărire penală a SPC a CPs Rîșcani, mun. Chișinău și plasată în detenție în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău, unde s-a aflat până la 08 decembrie 2011.

Menționează că nefiind de acord cu încheierea judecătorească din 09 noiembrie 2011, a contestat-o cu recurs, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2011 încheierea a fost casată, ea fiind eliberată de sub strajă în sala de judecată.

Ulterior, în privința sa a fost aplicată măsura preventivă arestul la domiciliu, începând cu 08 decembrie 2011, cu includerea termenului aflării sub arest preventiv de la 28 noiembrie 2011, ora 18:00 până la 08 decembrie 2011 (10 zile).

Reține reclamanta că sub măsura preventivă, arest la domiciliu, s-a aflat până la 15 mai 2012, astfel, fiind privată de liberate timp de 6 luni și 8 zile.

Mai indică că la 15 mai 2012, prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, ea a fost recunoscută culpabilă în săvârșirea infracțiunii prevăzut la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 300 unități convenționale. Măsura preventivă, arest la domiciliu, nu a fost prelungită dar i-a fost aplicată măsura preventivă, declarație de nepărsire a localității până la momentul rămânerii definitive a sentinței. Totodată, s-a încasat de la ea în beneficiul Susanei Narciuc suma de 1400 lei, cu titlu de prejudiciu material.

Susține că nefiind de acord cu sentința menționată, a contestat-o cu apel. Astfel, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012 apelul declarat de către ea a fost respins și menținută sentința primei instanțe. Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2013 decizia instanței de apel a fost casată și s-a dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2013 a fost admis apelul declarat de către avocatul Mihail Scrob în numele său, casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre prin care ea a fost achitată, fiindu-i recunoscut dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile nelegitime ale organului de urmărire penală și ale instanței de judecată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Dorina Tăut, a contestat-o cu recurs ordinar. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiției din 28 mai 2014 recursul ordinar a fost recunoscut inadmisibil.

Prin urmare, afirmă reclamanta că prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată i-a fost cauzat un prejudiciu material și un imens prejudiciu moral, exprimat prin cauzarea de dureri psihice, stresuri și stări de frustrare, care nu pot fi compensate doar prin simpla constatare acestora.

Solicită încasarea de la pârât a sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 ianuarie 2015 acțiunea a fost admisă parțial, s-a încasat din bugetul d stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Mariei (Gurghiș) Baicev suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Maria (Gurghiș) Baicev și menținută hotărârea primei instanțe.

La 17 iunie 2015, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau modificarea deciziei instanței de apel prin diminuarea sumei acordate.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată/modificată.

Invocă că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a interpretat în mod eronat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

Consideră că suma prejudiciului moral acordată de instanța de fond și menținută de instanța de apel nu este echitabilă.

Totodată susține că cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie realmente angajate, necesare și rezonabile, principii care, însă, nu au fost luate în considerație de către instanța de apel.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului, invocate în speță, sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, aplicând corespunzător normele de drept material și respectând normele de drept procedural, iar argumentele invocate în cererea de recurs poartă un caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Ion Corolevschi